

LUONTOPANEELIN LAUSUNTO KOSKIEN KIPSIASETUKSEN MUUTOSTA (VN/29782/2021)

Suomen Luontopaneeli on tutustunut asetukseen ja nostaa muutaman huomion siitä.

5 § Tukihakemuksen sisältövaatimukset

Tukihakemuksen tulee tarvittaessa sisältää seuraavat tiedot:

Tässä kohdassa sana "tarvittaessa" kiinnittää huomiota. Tukihakemuksessa tulisi Suomen Luontopaneelin mielestä aina olla ko. tiedot esitettynä, jotta seuranta kipsin levityksen vaikutuksista ympäristön tilaan ei esty tietojen puutteeseen.

8 § Tuen laskentaperuste ja määrä

Tuen määrä on kipsikäsitteilyn arvonlisäverollinen yksikköhinta myynnistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kerrottuna tuen saajan kipsikäsitteilyn maatalousmaan pinta-alalla. Kipsikäsitteilyn edistämistoimien tuki tietämyksen siirtoon ja tiedotukseen voi kattaa tukikelpoiset kustannukset kokonaan ja tuki neuvontapalveluna voi olla enintään 1 500 euroa annettua neuvontaa kohden.

Suomen Luontopaneeli epäilee neuvontapalvelun tukemisen kautta järjestettävän tuen järkevyyttä. Kustannuksiltaan neuvonta voi nousta huomattavan suureen osaan kokonaiskustannuksia ja vähentää siten tukipottia, joka voidaan osoittaa itse kipsikäsitteilyyn ja positiivisen vesistövaikutuksen aikaansaamiseen. Kipsikäsitteilyn neuvontaa lienee mahdollista hoitaa huomattavan tehokkaasti jo olemassa olevia neuvontakanavia hyödyntäen. Esimerkkinä Varsinais-Suomessa 400 viljelijää on hakenut tukea (Maaseudun Tulevaisuus 2020) kipsin levittämiseen. Maksimaalinen neuvontaan menevä rahasumma olisi tällöin 600 000 €. Kustannustehokkaampi tapa toteuttaa neuvonta lienee osoittaa lisäresurssi alueelliseen neuvontaan, esimerkiksi määrääjaksi.

7 § Tuen myöntämisen rajoitukset

Tukea ei saa myöntää maatalousmaahan kohdistuvaan toimenpiteeseen, jos maatalousmaan ruuaksi kelpaavaa satoa käytetään bioenergian tuotantoon.

Suomen Luontopaneeli huomauttaa, että bioenergian tuotantoon menee myös nurmibiomassaa. Luontopaneeli suhtautuu varauksellisesti biokaasusyötteen viljelyyn viljelyn ensisijaisena tarkoituksena, koska biokaasusyötteen viljely voi johtaa maankäytön lisääntymiseen ja tilanteeseen, jossa se vie tilaa ruuan ja rehun tuotannolta. Sama mekanismi voi pahentaa myös metsänraivauspainetta (Ahlvik ym. 2021). Siksi olisi hyvä miettiä, pitäisikö tuen myöntämisen rajoitusten koskea myös kaikkea ensisijaisesti bioenergian tuotantoon tarkoitettua viljelyä, eikä vain ruuaksi kelpaavan sadon käyttämistä bioenergian tuotantoon.

Viitattu kirjallisuus:

Ahlvik L., Boström C., Bäck J., Herzon, I., Jokimäki J., Kallio, K. P., Ketola T., Kulmala L., Lehikoinen, A., Nieminen T.M., Oksanen E., Pappila M., Pöyry, J., Saarikoski, H., Sinkkonen, A., Sääksjärvi I., ja Janne S. Kotiaho. 2021. Luonnon monimuotoisuus ja vihreä elvytys. Suomen Luontopaneeli. Suomen Luontopaneelin julkaisuja 1.

Maaseudun tulevaisuus 2020. (<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/artikkeli-1.1127321>)